

Provincie Overijssel

Luttenbergstraat 2
Postbus 10078
8000 GB Zwolle
Telefoon 038 499 88 99
Fax 038 425 48 88
overijssel.nl
postbus@overijssel.nl

Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten in Nederland

Stendermolenweg 9
7481 PR HAAKSBERGEN

KvK 51048329
IBAN NL45 RABO 0397 3411 21

Inlichtingen bij

Zaaknummer 5895917

Datum	Kenmerk	Bijlagen	Uw brief	Uw kenmerk
27.11.2020	2020/0233265			

Onderwerp: Ontgrondingenwet; aanvraag vergunning

Geachte

Aanvraag

Op 14 juli 2020 hebben wij een aanvraag voor een ontgrondingsvergunning ontvangen van de Vereniging Natuurmonumenten. De aanvraag is ingediend om het uitvoeren van herinrichtingswerkzaamheden voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied Witte Veen mogelijk te maken. Met de uitvoering van de maatregelen wil Vereniging Natuurmonumenten de grondwatersituatie voor de natuur in het Natura 2000-gebied verbeteren.

Ligging

Het Natura 2000-gebied 'Witte Veen' ligt in de gemeente Haaksbergen tussen Buurse en de Duitse grens, ten zuiden van Enschede. Het natuurgebied is een vrij klein en ondiep voormalig hoogveen, dat vooral van belang is vanwege een hoogveenrestant met vochtige heide en enkele vennen. Vereniging Natuurmonumenten is de grondeigenaar en de beheerder van het plangebied.

Het plangebied is kadastraal bekend als gemeente Haaksbergen, sectie 01 R, nummers 378, 379, 380, 381, 382, 383, 408 en volgende.

Procedure

De aanvraag betreft het uitvoeren van (her-)inrichtingsmaatregelen in het Natura 2000-gebied 'Witte Veen', waarbij 105.123 m³ bodemspecie wordt ontgraven. De ontgrondingsdiepte varieert, maar is maximaal 1,00 m -mv. Het oppervlak van het plangebied waar ontgrondingswerkzaamheden worden uitgevoerd is 42 ha.

Gezien de aard en het oppervlak van de ontgrondingswerkzaamheden is de aanvraag behandeld volgens de in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht bepaalde procedure (uniforme openbare voorbereidingsprocedure). Verder is ook de coördinatieverordening Natura 2000 Overijssel (d.d. 9 november 2016) op basis van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.33 en 3.34 Wro) van toepassing. Deze regeling is toegepast omdat ook andere besluiten worden genomen om het project mogelijk te maken.

Vanwege het oppervlak van het plangebied is de ontgrondingsactiviteit aangewezen in het Besluit milieueffectrapportage (m.e.r.) op grond van artikel 7.2 van de Wet milieubeheer als MER-plichtig. Tegelijk met de terinzagelegging van het ontwerpbesluit van de ontgrondingsvergunning, worden ook het MER en het PIP ter inzage gelegd.

Datum verzending

De Commissie voor de milieueffectprocedure is wettelijk verplicht advies uit te brengen over het MER. Dat gebeurt tijdens de tervisielegging van het ontwerp-besluit van de ontgrondingenvergunning en het ontwerp PIP.

Ontwerp-beschikking

Gelet op het bepaalde in de Ontgrondingenwet, de Omgevingsverordening Overijssel 2017 en de Algemene wet bestuursrecht, hebben wij het volgende besloten op basis van de aanvraag:

- 1. aan Vereniging tot Behoud van Natuurmonumenten in Nederland vergunning te verlenen tot het ontgronden van het terrein van de aanvraag. Dit terrein is op de bij de aanvraag ingediende tekening "bijlage 5, ontgrondingen op kadastrale kaart" weergegeven.**
- 2. Aan de beschikking voorschriften te verbinden.**

De voorschriften zijn vastgelegd in bijlage I.

Vragen

Heeft u vragen? Belt u dan met [REDACTED], te bereiken tijdens kantooruren op nummer 038 499 [REDACTED]. Schrijft u ons een brief of e-mail? Behandel dan één onderwerp per brief of e-mail. Wilt u ook het zaaknummer Z-HZ_ONTGV-2020-002836 vermelden? Op die manier kunnen wij sneller op uw vraag of opmerking reageren.

Met vriendelijke groet,
namens Gedeputeerde Staten van Overijssel,

A large black rectangular redaction box covering the signature and name of the official.

Rechtsbescherming

Deze ontwerpbeschikking wordt bekendgemaakt door toezending aan de aanvrager.

Het ontwerpbesluit (en bijbehorende stukken) ligt ter inzage in de periode van 5 januari 2021 tot en met 15 februari 2021. In deze periode mag een ieder een zienswijze indienen.

Meer informatie over de terinzagelegging staat in bijlage III van deze vergunning.

BIJLAGE I

VOORSCHRIFTEN BEHORENDE BIJ DEZE BESCHIKKING

1.1. Veiligheid en bedrijfsvoering

1. Ter bescherming van de bij deze vergunning in het geding zijnde belangen, kunnen namens Gedeputeerde Staten nadere voorzieningen worden geëist, waaraan u binnen een nader te stellen termijn moet voldoen.
2. Van het terrein van vergunning mag u geen enkel gebruik maken (of gedogen), dat niet noodzakelijk is in verband met de ontgrondingswerkzaamheden.
3. Het terrein van vergunning moet goed worden onderhouden en in een ordelijke staat verkeren.
4. Het terrein van vergunning (dan wel een deel ervan) moet voorzien zijn van een doelmatige afrastering en voldoende waarschuwingsborden.
5. De grenzen van het te ontgronden terrein moeten altijd duidelijk herkenbaar zijn.
6. Alle materialen of aangebrachte tijdelijke voorzieningen, die niet meer functioneel in gebruik zijn, moet u zo spoedig mogelijk van het terrein van vergunning afvoeren.

1.2. Bescherming grondwater

1. Ter bescherming van de bodem en het grondwater:
 - a. mogen binnen de grenzen van het terrein van vergunning geen brandstoffen en/of smeermiddelen worden opgeslagen;
 - b. moet u bij het gebruik van de machines in redelijkheid alle maatregelen treffen om verontreiniging van bodem en/of grondwater te voorkomen;
 - c. mogen machines, materieel en gereedschappen, die binnen de grenzen van het terrein van vergunning aanwezig zijn, geen brandstof en/of olie lekken.
2. Calamiteiten, die schade kunnen veroorzaken binnen de grenzen van het terrein van vergunning of in de directe omgeving daarvan, moet u direct melden bij het "Meldpunt Overijssel (binnen kantoortijd: 038 425 24 23, buiten kantoortijd: 0570 568 007).
3. U dient zo spoedig mogelijk maatregelen te treffen om de schade als gevolg van de calamiteit te herstellen en om herhaling te voorkomen. Deze maatregelen behoeven de instemming namens Gedeputeerde Staten.

Om de schade als gevolg van calamiteiten zoveel mogelijk te beperken, kunnen u namens Gedeputeerde Staten voorlopige maatregelen worden opgelegd, waaronder het (tijdelijk/gedeeltelijk) stilleggen van de ontgrondingswerkzaamheden.

1.3. Melden start werkzaamheden

1. **Minimaal twee weken** vóórdat u begint met de ontgrondingswerkzaamheden moet u dit melden bij de provincie. U kunt dat doen per email (meldpunt@overijssel.nl) of telefonisch (Overijssel Loket, telefoonnummer 038 499 88 99).
2. U bent als vergunninghouder verplicht de ontgronder in kennis te stellen van de aan deze vergunning verbonden voorschriften. U blijft als vergunninghouder echter altijd aansprakelijk voor de juiste naleving ervan. Een afschrift van deze vergunning moet daarom op het werk aanwezig zijn en kan ter inzage worden gevraagd door de politie of de door Gedeputeerde Staten aangewezen provinciale ambtenaren.
3. Bij aanwezigheid van kabels, buizen of leidingen van een nutsbedrijf in, op of boven het terrein van vergunning, moet u een regeling treffen met het betrokken nutsbedrijf. Deze regeling moet gaan over een tijdelijke of definitieve verplaatsing van deze voorziening(en), of de wijze van uitvoering van de ontgroning ter plaatse van deze kabels, buizen of leidingen.

1.4. Ontgrondingswerkzaamheden

1. U moet de ontgrondingswerkzaamheden uitvoeren conform de aangeleverde bijlagen met tekeningen bij de aanvraag.
2. U moet op verzoek van de door Gedeputeerde Staten aangewezen toezichthoudende ambtenaar kunnen aantonen wat het afwerkniveau van de ontgrondingswerkzaamheden is. U kunt hiervoor eventueel de revisietekening van de aannemer gebruiken.

1.5. Aanvoeren grond

1. U mag alleen grond aanvoeren als :
 - a. dit van belang is voor de uitvoering en/of afwerking van de ontgroning;
 - b. u geen milieuschade veroorzaakt;
 - c. u voldoet aan de bepalingen van het Besluit Bodemkwaliteit.
2. Het verwerken, storten, of bewaren van afvalstoffen (waaronder puin) in de ontgroning is verboden.

1.6. Afwerking, inrichting en beheer

1. U moet de ontgrondingswerkzaamheden uitvoeren conform de bij de aanvraag ingediende tekeningen die zijn weergegeven op de bijlagen 2 (Ontgrondingskaart op topografie) en 5 (Ontgrondingskaart met kadastrale aanduiding) en is beschreven in bijlage 3 (grondbalans en overige info ontgroning WV).
2. Indien u de ontgroningwerkzaamheden voortijdig beëindigt, wordt namens Gedeputeerde Staten bepaald hoe en wanneer het terrein van vergunning moet worden opgeleverd.
3. Ten minste twee maanden voor de vervaldatum moet het terrein van vergunning schoon, dat wil zeggen vrij van verontreinigingen, worden opgeleverd en moeten alle materialen en/of tijdelijke voorzieningen zijn verwijderd.

1.7. Bescherming archeologische waarden

1. U moet in het noordelijke deel van deelgebied WV 37 en WV 38, zoals aangegeven in onderstaand kaartje, de ontgrondingswerkzaamheden onder archeologische begeleiding laten uitvoeren. U moet hiervoor een Programma van Eisen laten opstellen door een gecertificeerd archeologisch bedrijf.
2. Het Programma van Eisen moet u afstemmen met het Oversticht, email swentink@oversticht.nl, telefoon 038 421 32 57 en moet worden goedgekeurd door Gedeputeerde Staten. U kunt hiervoor contact opnemen met de Eenheid Publieke Dienstverlening, team Handhaving.
3. Bij de uitvoering van de ontgrondingswerkzaamheden moet u letten op mogelijke toevalvondsten met archeologische waarde. Deze moet u conform art. 5.10 van de Erfgoedwet melden.

Archeologische begeleiding in noordelijk deel van deelgebied WV 37 en WV 38

1.8. Bescherming flora en fauna

1. U moet voorafgaand aan het uitvoeren van de ontgrondingswerkzaamheden veldbezoek uitvoeren om een geschiktheidsbeoordeling te doen voor beschermde soorten.
2. Een ter zake kundige ecooloog moet vervolgens de noodzaak bepalen voor nader onderzoek naar beschermde soorten.
3. Vervolgens moet u een ecologisch werkprotocol (laten) opstellen, met daarin de te nemen maatregelen ten gunste van soorten die in het werkgebied (kunnen) voorkomen.
4. Het ecologisch werkprotocol moet u minimaal twee weken voor aanvang van de werkzaamheden opsturen naar de Eenheid Publieke Dienstverlening, team Handhaving.
5. U moet de ontgrondingswerkzaamheden onder ecologische begeleiding uitvoeren en u daarbij houden aan de maatregelen uit het ecologische werkprotocol.

1.9. Werkplan

1. Minimaal 4 weken voorafgaand aan de uitvoering van de ontgrondingswerkzaamheden moet u een werkplan (in tweevoud) ter kennisneming toe te sturen aan de Eenheid Publieke Dienstverlening, team Handhaving. Dit werkplan moet ten minste het volgende inhouden:
 - naam, adres en telefoonnummer van de eventuele exploitant van de ontgroning, evenals van de persoon die namens de vergunninghouder verantwoordelijk is voor de correcte naleving van de vergunningsvoorschriften;
 - een kaart van het terrein van vergunning (schaal 1 op 1.000), waarop staat aangegeven:
 - de fasering in de uitvoering;
 - de plaats voor stalling van materieel en opslag van materiaal.
 - de locaties van de depotplaats(en).
De depots mogen niet liggen op locaties met beschermde habitats, moeten goed bereikbaar zijn vanaf de openbare weg en bij het kiezen van de locatie moet rekening gehouden worden met hinder en overlast voor omwonenden.
2. U moet de ontgroning uitvoeren volgens het werkplan en de eventueel door de toezichthouder gestelde aanvullende bepalingen. Bij wezenlijke wijzigingen in de uitvoering zoals dit is vastgelegd in het werkplan, moet het werkplan worden aangepast. Het herziene werkplan moet u zo spoedig mogelijk ter kennisneming aan de Eenheid Publieke Dienstverlening, team Handhaving sturen.

1.10 Geldigheidsduur

1. De vervaldatum van deze vergunning wordt (vooralsnog) bepaald op **1 juli 2028**. Deze datum kan op verzoek of ambtshalve worden gewijzigd.
Indien het terrein van vergunning reeds voor deze vervaldatum geheel tot genoegen namens Gedeputeerde Staten is opgeleverd, vervalt de ontgrondingsvergunning op deze eerdere datum van rechtswege.
2. Voor zover bovenbedoelde afwerking van deze ontgroning niet vóór de vervaldatum kan worden gerealiseerd, moet u tijdig een verzoek tot wijziging van deze datum bij Gedeputeerde Staten indienen.

BIJLAGE II

OVERWEGINGEN BIJ DEZE BESCHIKKING

Aan deze beschikking met bijbehorende voorschriften liggen de volgende overwegingen ten grondslag.

Om de effecten van de voorgenomen inrichtingswerkzaamheden op het milieu te kunnen beoordelen is het 'MER Natura 2000-maatregelen Witte Veen' opgesteld. Aan deze beschikking op de aanvraag liggen overwegingen ten grondslag waarbij gebruik is gemaakt van informatie uit het MER.

2.1 Doel van de aanvraag

Het Natura 2000-gebied Witte Veen is in 2013 aangewezen als Natura 2000-gebied. De natuurwaarden van het gebied zijn door o.a. overbelasting door stikstof sterk achteruit gegaan. Voor het Natura 2000-gebied en de omliggende natuur- en uitwerkingsgebieden geldt voor de provincie Overijssel een ontwikkelopgave vanuit de Natura 2000-beheerplannen. Het uitvoeren van de herstelmaatregelen uit het beheerplan is nodig om aan de EU verplichting te voldoen. In de planuitwerkingen zijn de maatregelen uitgewerkt die nodig zijn om stikstofgevoelige habitattypen en leefgebieden van soorten te herstellen of meer weerbaar te maken.

De maatregelen uit het Natura 2000-beheerplan zijn door de provincie verder uitgewerkt in een inrichtingsplan voor het Natura 2000-gebied. Het Inrichtingsplan bevat maatregelen waarbij ontgrondingswerkzaamheden worden uitgevoerd. Die werkzaamheden zijn vergunningsplichtig volgens de Ontgrondingenwet. Vereniging Natuurmonumenten is de grondeigenaar van het Natura 2000-gebied. Om de inrichtingsmaatregelen te kunnen realiseren heeft Vereniging Natuurmonumenten deze aanvraag voor een ontgrondingsvergunning ingediend.

Het plangebied ligt in de gemeente Haaksbergen tegen de grens met Duitsland. Het plangebied is in eigendom van Natuurmonumenten. Het plangebied is 42 ha groot.

2.1. Ontgrondingenbeleid

Het provinciale ontgrondingenbeleid is door Provinciale Staten vastgelegd in het Beleidskader bouwgrondstoffen Overijssel en gaat uit van de volgende hoofdingeling:

- multifunctionele ontgrondingen, gericht op zowel de functie oppervlaktedelfstoffenwinning als op een of meer gelijkwaardige andere functies als wonen, recreatie, waterhuishouding en dergelijke, welke functies tezamen locatie, inrichting en beheer bepalen;
- functionele ontgrondingen, gericht op het realiseren van een bepaalde functie, waarbij een bodemverlaging noodzakelijk is.

Ontgrondingen die nodig zijn voor het realiseren van een bepaalde functie worden in principe toegestaan als ze qua maatvoering functioneel zijn. Daarbij wordt gekeken naar o.a. de diepte, het oppervlak en de verdere maatvoering. Het vrijkomen van oppervlaktedelfstoffen is bij deze ontgrondingen van secundaire betekenis. De functionaliteit van een ontgroning wordt vooral bepaald aan de hand van de criteria functie, locatievoorwaarden en inrichtingsvoorwaarden.

De ontgrondingsvergunning is aangevraagd voor het uitvoeren van de volgende maatregelen:

- kleinschalig plaggen
- afgraven fosfaatrijke toplaag
- aanleggen voorde
- opschonen bestaande vennen
- herstellen voormalige vennen
- graven randsloot en greppel
- herstellen afwateringssloot
- verwijderen zode

Kleinschalig plaggen

Verspreid over een periode van 6 jaar, wordt iedere twee jaar op twee locaties van elk circa 800m² in het Natura 2000-gebied kleinschalig geplagd, waarbij een plagdiepte van 5-10 cm wordt aangehouden. Door een licht wisselende plagdiepte aan te houden en te plaggen in korte stroken van enkele meters breed, zal een gradiëntrijke en structuurrijke vegetatie ontstaan.

Afgraven fosfaatrijke toplaag

Om eutrofiering van kwetsbare habitattypen zoals herstellend hoogveen en zwak gebufferde vennen tegen te gaan, wordt de fosfaatrijke toplaag op verschillende locaties in het Witte Veen afgegraven. De ontgravingsdiepte per locatie is afhankelijk van de fosfaatrijkdom ter plaatse. De gemiddelde laagdikte per locatie is minimaal 0,10m -mv en maximaal 0,40m -mv.

Aanleggen voorde

In de Bramerveldweg wordt een voorde aangelegd zodat het pad ook in nattere periodes goed begaanbaar blijft voor wandelaars en fietsers. Voor de aanleg van de constructie wordt circa 0,30m van het bestaande pad verwijderd.

Opschonen bestaande vennen

Door de afstroming van fosfaatrijk water zijn een aantal vennen in het Witte Veen verëutrofeerd. Dit is een knelpunt voor o.a. de instandhoudingsdoelstelling 'Zwak gebufferde vennen'. Daarom worden de vennen opgeschoond. Ten behoeve van de bescherming van kwetsbare fauna, levend in de vennen, wordt niet het gehele oppervlakte van de vennen vrijgemaakt van slib. In totaal hebben alle vennen een oppervlakte van circa 5,81 ha, gemiddeld is de laagdikte van het aanwezige slib die wordt ontgraven circa 0,30m.

Herstellen voormalige vennen

In het verleden zijn tal van ecologisch waardevolle vennen dichtgeschoven. Ten behoeve van de instandhoudingsdoelstellingen in het Witte Veen worden deze voormalige vennen hersteld. Op alle locaties wordt de opgebrachte toplaag weer uit het voormalige ven ontgraven. De laagdikte die ontgraven moet worden, verschilt per ven. Gemiddeld ligt dit tussen 0,20m -mv en 0,35m -mv. Alle vennen worden maaiveldvolgend ontgraven en krijgen een flauw talud van minimaal 1:6 waarbij de zuidoever flauwer is dan de noordoever. Hierdoor ontstaan zonnige zijdes die goed toegankelijk zijn voor doelsoorten als Kamsalamander.

Ontgraven greppel

Om een stijging van het grondwater bij Hegeveldweg 14 tegen te gaan, wordt een bestaande greppel aan de rand van het perceel verlengd. Hiervoor wordt circa 89m nieuwe greppel ontgraven. De greppel krijgt een diepte van 0,30m.

Ontgraven randsloot

Om een stijging van het grondwater bij Wargerinksweg 57 tegen te gaan wordt een nieuwe randsloot ontgraven. Deze sloot krijgt een lengte van circa 325m en wordt 1 m diep.

Herstellen afwateringssloot

Om het landschap te herstellen, wordt in een huidige sloot een duiker geplaatst. In het slootprofiel wordt vervolgens ca. 335 m³ grond verwerkt, zodat de drainerende werking van de sloot op de omliggende habitattypen opgeheven wordt.

In bijlage 2 en 5 van de aanvraag zijn de maatregelen weergegeven en in bijlage 3 zijn de verschillende maatregelen beschreven.

De voorgenomen werkzaamheden zijn functioneel en worden uitgevoerd om de hydrologische condities in het plangebied te verbeteren. De maatvoering van de ontgrondingswerkzaamheden is afgestemd op de functies in het plangebied.

Bij de ontgroning komt circa 105.123 m³ grondspecie vrij. De grond bestaat vooral uit lemig zand. Voor een klein deel wordt de vrijkomende grond in het plangebied gebruikt. De overblijvende vrijkomende bodemspecie zal op de zandmarkt zal worden gebracht en in het omliggende gebied zal worden afgezet. De aangevraagde ontgroning past door de functionele omvang van de ontgroning in het ontgrondingenbeleid van de provincie.

2.2. Ruimtelijke ordening

In de Omgevingsvisie Overijssel 2009 heeft de provincie haar visie op de ontwikkeling van de fysieke leefomgeving in de provincie vastgelegd. Voor het uitvoeren van functionele ontgrondingen hanteert de provincie het beleid, dat bij realisatie van ontgrondingswerkzaamheden de natuur- en landschapswaarden en aardkundige en archeologische waarden beschermd moeten worden.

In de Omgevingsvisie heeft het betreffende plangebied op de gebiedskenmerkenkaarten de volgende aanduidingen:

- voor de Natuurlijke laag: dekzandvlakte met ruggen
- voor de Laag van het agrarisch cultuurlandschap: jonge heide- en broekontginningslandschap

De voorgenomen maatregelen passen binnen de bestaande gebiedskenmerken. Bij het uitvoeren van de inrichtingsmaatregelen worden werkzaamheden verricht om het bestaande heidelandschap te herstellen. Bij de inrichtingsmaatregelen die niet vallen onder de ontgrondingswerkzaamheden zoals het verwijderen van houtopslag, houtsingels en kleine bosjes, wordt het gebied grootschaliger ingericht. Deze inrichtingsmaatregelen passen eveneens in het jonge heide- en broekontginningslandschap.

Ten behoeve van de uitvoering van de inrichtingsmaatregelen zijn de ruimtelijke gevolgen van deze maatregelen en de bijbehorende gebruiksregels vertaald naar een nieuw Provinciaal Inpassingsplan (PIP) voor het totale projectgebied. Dit is het provinciale bestemmingsplan waarin de functies binnen het plangebied passend worden bestemd. Het Provinciaal Inpassingsplan Witte Veen vervangt de huidige planologische situatie die is vastgelegd in het bestemmingsplan Buitengebied van de gemeente Haaksbergen. Het inpassingsplan heeft betrekking op een gebied ter grootte van circa 290 hectare. Het grootste deel van dit gebied heeft in het huidige bestemmingsplan al de bestemming 'Natuur'. Als gevolg van de maatregelen die natuurherstel tot doel hebben worden er echter ook gronden die in het huidige bestemmingsplan de bestemming 'Bos' hebben, bestemd naar 'Natuur'. Het gaat om circa 9 ha bosgrond die in het Provinciaal Inpassingsplan "Witte Veen" de bestemming 'Natuur' krijgt. Daarnaast hebben sommige percelen de bestemming 'Agrarisch met waarden – Landschap' of 'Agrarisch met waarden – Natuur en Landschap'. Veel gronden hebben tevens een dubbelbestemming met een aanduiding voor de archeologische verwachtingswaardewaarde. Verder heeft een klein gebied de bestemming 'Water'.

De bestemmingen komen overeen met de functies in de betreffende gebieden.

Het ontwerpbesluit van het PIP wordt samen met het ontwerp van de ontgrondingsvergunning ter inzage gelegd.

De voorgenomen ontgrondingswerkzaamheden passen binnen de ruimtelijke plannen van de provincie en de gemeente.

2.3. Bodem

De bodem in het plangebied bestaat uit een toplaag van zand met daaronder een laag van keileem. In het gebied komen volgens de Bodemkaart van Nederland de volgende bodemsoorten voor:

- Veldpodzolgronden, leemarm en zwak lemig fijn zand
- Gooreerdgronden, lemig fijn zand
- Moerige podzolgronden met een moerige bovengrond
- Haarpodzolgronden, leemarm en zwak lemig fijn zand
- Beekeerdgronden, lemig fijn zand

In het beheerplan voor het Natura 2000-gebied is de bodemsamenstelling van dit Natura 2000-gebied uitgebreid beoordeeld.

Voor de te nemen maatregelen ten behoeve van de realisatie van de natuurdoelstellingen zoals in dit plan bedoeld, is geen bodemonderzoek noodzakelijk, omdat er volgens de Bodemkaart geen verdachte locaties zijn aangetroffen.

Vanaf 1 oktober 2019 is het tijdelijk handelingskader voor PFAS-houdende grond en baggerspecie van toepassing. Dit betekent dat als de vergunninghouder grond wil afvoeren naar een locatie buiten het projectgebied van de ontgroning, dat hij moet voldoen aan de eisen die wettelijk gesteld worden aan het verplaatsen van grond en moet voldaan worden aan het Besluit Bodemkwaliteit, waarvoor de gemeente Haaksbergen het bevoegde gezag is.

Meer informatie over de 'zeer zorgwekkende stoffen' zoals PFAS en PFOS staat op de site van Bodemplus.

Verwacht wordt dat bodembelangen niet geschaad zullen worden door het uitvoeren van de ontgrondingswerkzaamheden als voldaan wordt aan het Besluit Bodemkwaliteit.

2.4. Water

De Buurserbeek, die door en langs het zuidelijke deel van 'Witte Veen' loopt, is aangemerkt als essentiële watergang voor de waterafvoer in het projectgebied. Daarnaast is ook de Hegebeek, die in het noorden van 'Witte Veen' loopt, een essentiële watergang voor de waterafvoer van dit gebied.

Binnen het plangebied ligt een aantal kleine waardevolle vennen. Het beheerplan en het inrichtingsplan van het Natura 200gebied zijn er op gericht de kwaliteit van de waterelementen te behouden en te verbeteren.

Door de aanwezigheid van het keileempakket stagneert regenwater en komen in het gehele gebied plaatselijk zeer natte omstandigheden voor. In het gebied komen grondwatertrap IIIB t/m VII voor, dit betekent dat het grondwater in de zomerperiode maximaal 160 cm -mv staat en in het voorjaar op een hoogte van minimaal 25 cm -mv.

Als gevolg van het agrarisch gebruik van percelen in het verleden, is de fosfaatrijkdom van de percelen plaatselijk sterk verhoogd. De fijnmazige doorsnijding van het gebied met sloten en greppels zorgt voor een versnelde afvoer van water en verdroging. Relatief natte, voedselarme omstandigheden zijn van essentieel belang voor de instandhouding van het hoogveen en omliggende habitattypen. Daarnaast zijn deze omstandigheden bepalend voor de instandhouding van de voor het Witte Veen kenmerkende soorten zoals, lavendelheide, gentiaanblauwtje en kamsalamander.

De uitvoering van de maatregelen uit het Inrichtingsplan zorgt naast grondwaterstandsverhogingen binnen het Natura 2000-gebied en het uitwerkingsgebied ook voor vernatting in het daaromheen liggende gebied. Daarom zijn er ook maatregelen nodig om overlast op landbouwpercelen buiten het uitwerkingsgebied en rond bebouwing en infrastructuur te voorkomen. Dit zijn de in het Inrichtingsplan opgenomen mitigerende maatregelen. De aanleg van de randsloot, de greppel en de voorde vallen onder deze mitigerende maatregelen en voor deze maatregelen wordt nu vergunning aangevraagd.

De waterschappen Vechtstromen en Rijn en IJssel zijn intensief betrokken geweest in het gebiedsproces voor het uitwerken van de inrichtingsmaatregelen.

Het waterschap Vechtstromen heeft de digitale watertoets uitgevoerd.

Monitoring

De effecten van de voorgestelde maatregelen op de instandhouding van de habitattypen en op de omgeving zijn in het inrichtingsplan vastgesteld op basis van berekeningen en expert kennis. Om tijdens en na realisatie van de maatregelen de effecten in de praktijk te toetsen aan de theoretische effectberekeningen, wordt een monitoringsplan opgesteld en uitgevoerd.

De interne en externe monitoring hebben een ander doel en daarom worden twee aparte monitoringsplannen opgesteld. Voor de externe monitoring is een peilbuizenmeetnet ingericht en worden nu al meetgegevens verzameld. In het meetnet zijn naast bestaande buizen (met meerjarige meetreeksen) ook nieuwe buizen opgenomen. In overleg met de grondeigenaren zijn op verschillende strategische punten, bij bebouwing en in percelen, in en rond het uitwerkingsgebied extra peilbuizen geplaatst. De peilbuisdata worden aan de eigenaren beschikbaar gesteld (via internet). Op deze manier ontstaat er volledige transparantie voor wat betreft de effecten van de maatregelen op de grondwaterstanden en worden eventuele afwijkingen vroegtijdig gesignaleerd.

De uitvoering van de inrichtingsmaatregelen heeft een positief effect op de waterhuishouding ten behoeve van de gewenste doelen en voorziet in mitigerende maatregelen of compensatie van mogelijk negatieve effecten op gebruiksfuncties in de omgeving.

2.5. Natuur / ecologie

Op grond van de Vogel- en Habitatrichtlijn heeft de Europese Unie Natura 2000-gebieden aangewezen in Europa. Binnen deze Natura 2000-gebieden wordt gewerkt aan het bereiken van een gunstige staat voor de instandhouding voor alle beschermde habitattypen binnen deze gebieden. Het Natura 2000-gebied 'Witte Veen' is een van die gebieden in de provincie Overijssel.

De provincie heeft het beheerplan voor het Natura 2000-gebied 'Witte Veen' vastgesteld. In dit beheerplan staan de maatregelen die genomen moeten worden om de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied te behalen.

Om de verdroging tegen te gaan in het gebied zijn al sinds de jaren '70 een groot aantal hydrologische ingrepen gepleegd. Ondanks deze herstelmaatregelen is de actuele waterhuishouding in het Natura 2000-gebied nog steeds niet optimaal. Met name verdroging, maar ook verzuring belemmeren het behoud van oppervlakte en kwaliteit van de instandhoudingsdoelen.

Voor 'Witte Veen' gelden twee kernopgaven: het verbetering van de kwaliteit van herstellende hoogvenen met het oog op ontwikkeling van actieve hoogvenen en het herstel van randzones van herstellende hoogvenen met onder andere hoogveenbossen en zure vennen. Voor deze kernopgaven geldt een wateropgave, omdat de watercondities niet optimaal zijn. Een verbetering van de watercondities is daarom noodzakelijk.

Gebiedsbescherming

Het Natura 2000-gebied 'Witte Veen' ligt in het Natuur Netwerk Nederland (NNN). In de nabijheid van dit Natura 2000-gebied liggen behalve het 'Buurserzand-Haaksbergerveen' ook nog andere Natura 2000-gebieden.

In een straal van 10 kilometer kunnen effecten op Natura 2000-gebieden optreden als gevolg van onder andere de ontwikkeling van de landbouw. Voor Natura 2000-gebieden zijn instandhoudingsdoelstellingen gedefinieerd, die zijn uitgewerkt in het Natura 2000-beheerplan.

Voor het Natura 2000-gebied 'Witte Veen' gelden de volgende kernopgaven:

- kwaliteitsverbetering van zwakgebufferde vennen
- kwaliteitsverbetering van vochtige heiden
- kwaliteitsverbetering en uitbreiding van actieve hoogvenen en heideveentjes
- kwaliteitsverbetering van het leefgebied van de kamsalamander

Door de realisatie van de maatregelen worden de (a)biotische omstandigheden voor de verschillende habitattypen met een instandhoudingsdoelstelling sterk verbeterd.

Bij het uitvoeren van de werkzaamheden vindt een tijdelijke toename van de stikstofdepositie plaats. De uitstoot is echter beperkt en plaatselijk van aard en weegt niet op tegen het positieve effect door verbetering van de kwaliteit en uitbreiding van de instandhoudingsdoelen door deze herstelmaatregelen.

De ontgrondingswerkzaamheden zijn vrijgesteld van de vergunningsplicht voor de Wet Natuurbescherming, omdat het maatregelen zijn die in het kader van het Natura 2000-beheerplan worden uitgevoerd.

Soortenbescherming

Adviesbureau Tauw heeft voor het onderdeel soortenbescherming natuurtoetsen uitgevoerd voor de deelgebieden Hegebeek en de ecologische heidecorridor. Er is gekeken naar de effecten van de voorgenomen maatregelen op mogelijk aanwezige beschermde soorten en beschermde leefgebieden van deze soorten. Er is geconstateerd dat de aanwezigheid van verschillende beschermde soorten niet kan worden uitgesloten.

Er moet nog vervolgonderzoek uitgevoerd worden naar verschillende soortgroepen. Dat is noodzakelijk om een goed ecologisch werkprotocol te kunnen opstellen, waarin beschreven wordt hoe negatieve effecten voorkomen kunnen worden of worden geminimaliseerd door een passende inrichting en uitvoeringstijdstip. Zo nodig kunnen aanvullend ook andere mitigerende maatregelen worden getroffen, zoals het gefaseerd uitvoeren van de werkzaamheden, het werken buiten de meest kwetsbare periode van de betreffende soort, het behouden van vast rust- en/of verblijfplaatsen, het realiseren van alternatieve verblijfplaatsen en het afvangen en verplaatsen naar geschikt alternatief leefgebied. Deze beschermende maatregelen moeten worden vastgelegd in een ecologisch werkprotocol. De maatregelen moeten dan uitgevoerd worden conform dit werkprotocol. Negatieve effecten kunnen door uitvoering van de maatregelen echter niet helemaal worden uitgesloten.

In voorschrift 1.8 van deze vergunning is voorgeschreven dat verder onderzoek moet worden uitgevoerd naar de beschermde soorten en dat vervolgens een ecologisch werkprotocol moet worden opgesteld om nadelige effecten op natuurwaarden zo veel mogelijk te voorkomen. De werkzaamheden zullen daarnaast onder ecologische begeleiding moeten worden uitgevoerd.

Voor plangebied geldt, dat het aanvragen van een ontheffing voor de Wet Natuurbescherming in het kader van het voornemen niet noodzakelijk is, omdat er een vrijstelling geldt voor de uitvoering van natuurherstelmaatregelen.

Verwacht wordt, dat met het nemen van mitigerende maatregelen ter bescherming van de natuurwaarden, de belangen van de natuur tijdelijk geschaad kunnen worden, maar dat deze waarden na uitvoering van de werkzaamheden juist zullen toenemen.

2.6. Archeologische waarden

Wij hebben op 19 augustus 2020 het archeologisch advies van het Oversticht ontvangen. De archeoloog van het Oversticht geeft in haar advies aan, dat in het noordelijke deel van het deelgebied WV 37 en WV 38, zoals aangegeven op het kaartje hieronder, de werkzaamheden uitgevoerd moeten worden onder archeologische begeleiding. Voor deze archeologische begeleiding moet een programma van eisen (PvE) opgesteld worden. Het PvE moet opgesteld worden door een archeologisch bedrijf en goedgekeurd worden door Gedeputeerde Staten. Deze eis is vastgelegd in voorschrift 1.7 van deze vergunning.

Achtergrond advies

Ten behoeve van het plan Witte Veen is een bureauonderzoek uitgevoerd op basis waarvan één gebied geselecteerd is waar archeologisch vervolgonderzoek nodig was. Dit betreft het deelgebied WV37 en WV38. In dit gebied is in juli 2020 een verkennend booronderzoek uitgevoerd. Op basis van het bureauonderzoek had het gebied deels een middelhoge verwachting en in het zuiden ligt er een attentiezone rondom het historische erf Markslag. Het booronderzoek heeft aangetoond dat het westelijk deel van het gebied een lage en natte ligging heeft en in de attentiezone van het historische erf Markslag zijn geen aanwijzingen gevonden dat hier archeologische resten zullen worden aangetroffen. In deze gebieden is dan ook geen archeologisch vervolgonderzoek meer nodig. Het overige deel van het plangebied WV37 en WV38, het oostelijk en noordelijke deel, heeft een middelhoge archeologische verwachting. In het oostelijk deel heeft de natuurlijke ondergrond een hogere ligging. Eventuele resten zijn afgedekt door het aanwezige plaggendek en zijn daardoor goed geconserveerd. De voorgenomen werkzaamheden betreffen het afgraven van de toplaag en reiken niet dieper dan 0,5 m –mv. In dit gebied is dan ook geen archeologisch vervolgonderzoek nodig. De boringen in het noordelijke deel van het plangebied laten een deels intacte podzolbodem zien en laat een intacte natuurlijke ondergrond zien op relatief geringe diepte, zonder afdekkend plaggendek. In dit gebied kunnen dan ook (mogelijk) archeologische resten bedreigd worden door de voorgenomen bodemingrepen. De werkzaamheden hebben een maximale diepte tussen de 0,1 en 0,50 m –mv. In dit gedeelte is een archeologisch begeleiding (onder het protocol opgraven) nodig. Het gaat om de twee gebieden (oranje en beige) zoals aangegeven op het kaartje met daarop het deelgebied WV37 en WV38. Een overzichtskaart met deelgebieden is weergegeven op bijlage 2 van de vergunning.

Archeologische begeleiding in noordelijk deel van deelgebied WV 37 en WV 38

2.7. Cultuurhistorie en landschap

De natuurgebieden Buurserzand, Haaksbergerveen, Witte Veen en het landgoed Lankheet ten zuiden van Haaksbergen zijn natuurgebieden die tot het begin van de 20ste eeuw deel uitmaakten van een aaneengesloten hoogveengebied dat zich uitstrekte tot in Duitsland. Midden in dit voormalige hoogveengebied ligt als een eiland op wat hoger gelegen zandruggen het dorp Buurse, omringd door tal van kleine buurtschappen met hun bijbehorende essen en esjes.

Rondom en door de natuurgebieden Buurserzand, Haaksbergerveen en Witte Veen stromen meerdere beken vanaf het Oost-Nederlands plateau en de Oldenzaalse stuwwal richting het noordwesten. Zij liggen vrijwel parallel aan elkaar tussen de zandruggen. Door kanalisatie van de beken zelf en de mogelijkheid tot peilbeheersing, zijn de beekdalen vaak niet meer als zodanig herkenbaar. De Buurserbeek is de grootste beek. Daarnaast is in het plangebied ook de Hegebeek aanwezig. De beken hebben niet alleen een belangrijke hydrologische functie, maar zijn ook van grote cultuurhistorische, ecologische, landschappelijke en recreatieve waarde.

Buurserzand, Haaksbergerveen, Witte Veen en het landgoed Lankheet zijn enkele van de vele restanten woeste grond die gespaard zijn gebleven bij ontginningswerkzaamheden en liggen als fragmenten verspreid in het jonge heide- en broekontginningslandschap. De grillige randen van de gebieden, evenals de wegen die als zandpaden doodlopen in de huidige natuurgebieden, verraden het abrupt stoppen van de ontginning.

Bij de uitwerking van de maatregelen uit het inrichtingsplan is rekening gehouden met de ruimtelijke kwaliteiten in het gebied. De maatregelen die genomen worden dragen bij aan de ruimtelijke kwaliteit van het gehele natuurgebied. Het bestaande landschap wordt in het hele gebied omgevormd naar een meer natuurlijk landschap, wat voor de belevingswaarde positief is. Met de uitvoering van de werkzaamheden worden de cultuurhistorische waarden van het vroegere heidelandschap en de woeste gronden voor een deel hersteld.

Verwacht wordt dat landschappelijke belangen niet geschaad zullen worden, maar dat de gebiedskarakteristieken die worden gekenmerkt door de afwisseling van grote gebieden natuur en landbouw juist zullen worden versterkt.

2.8. Milieu

Om de effecten van de werkzaamheden op het milieu te kunnen beoordelen is een plan/project-MER opgesteld. De project-MER geldt als onderbouwing voor de ontgrondingsvergunning, de plan-MER voor het provinciaal inpassingsplan 'Natura 2000-gebied 'Buurserzand-Horsterveen', dat ten behoeve van de bestemmingswijziging is opgesteld.

In het MER is weergegeven wat de effecten zijn op de verschillende milieuthema's. In het MER zijn behalve de interne maatregelen ook maatregelen beschreven die uitgevoerd worden in een 4-tal deelgebieden. Die maatregelen betreffen echter geen ontgrondingswerkzaamheden en worden daarom ook niet meegenomen in deze vergunning.

In het MER is aangetoond dat de meeste effecten van het plan neutraal of positief zijn. Met name door het uitvoeren van niet-ontgrondingswerkzaamheden kunnen negatieve effecten optreden met het oog op de landbouw en beschikbaarheid van landbouwgrond. In overleg met de betrokken agrariërs zal gezocht worden naar een oplossing.

2.9. Communicatie

Belanghebbenden zijn gedurende het planvormingsproces geïnformeerd over de voortgang en over de te nemen maatregelen en de te verwachte effecten. Op informatiebijeenkomsten en bij particulieren thuis is voorlichting gegeven en kon men vragen stellen. Naar aanleiding hiervan zijn de maatregelen op bepaalde punten aangepast.

2.10. Overige belangen

Niet gesprongen explosieven (NGE)

Om de effecten op niet gesprongen explosieven in beeld te brengen is een quickscan conventionele explosieven uitgevoerd. Op basis van de geraadpleegde bronnen, de beoordeling van de indicaties en luchtfoto-analyse is vastgesteld dat het onderzoeksgebied deels betrokken is geweest bij oorlogshandelingen tijdens de Tweede Wereldoorlog en verdacht is op de aanwezigheid van afwerpmunitie, geschutsmunitie en klein kaliber munitie, en granaten.

De verdachte locaties in het projectgebied worden daarom voor aanvang van de werkzaamheden onderzocht. Eventueel aangetroffen explosieven worden verwijderd. In de onverdachte gebieden kunnen de voorgenomen werkzaamheden plaatsvinden zonder dat er vervolgstappen noodzakelijk zijn in de explosievenopsporing.

Leidingen en kabels

In het plangebied liggen electriciteitskabels en gasleidingen. Voor het uitvoeren van de werkzaamheden wordt de exacte ligging van de kabels en leidingen bepaald door het graven van proefsleuven. Het detecteren van de gasleiding (hogedruk) wordt uitgevoerd in samenspraak met de GasUnie.

2.11. Conclusie

Op grond van het voorgaande kan worden geconcludeerd dat andere belangen niet onevenredig worden geschaad. Wij zijn van mening dat de voorgenomen ontgroning op een verantwoorde wijze kan worden uitgevoerd op basis van verleende vergunning met voorschriften.

BIJLAGE III

Procedure

Gecoördineerde ontwerp PIP en ontwerp ontgrondingsvergunning Natura 2000 Witte Veen

De Provincie Overijssel en Natuurmonumenten hebben ieder een inrichtingsplan opgesteld voor het Natura 2000-gebied Witte Veen.

Ontwerp-besluiten

Voor de uitvoering van de (herstel)maatregelen Natura 2000 heeft de provincie Overijssel twee besluiten voorbereid:

- een ontwerp Provinciaal Inpassingsplan
- een ontwerp ontgrondingsvergunning

Als bijlage bij het PIP en de ontgrondingsvergunning zit o.a. een gecombineerd plan-project-MER.

Deze ontwerp-besluiten (en bijbehorende stukken) liggen, op basis van de coördinatieverordening Natura 2000 Overijssel (d.d. 9 november 2016) op basis van de Wet ruimtelijke ordening (artikel 3.33 en 3.34 Wro), gezamenlijk ter inzage in de periode **5 januari 2021 tot en met 15 februari 2021**. In deze periode mag een ieder een zienswijze indienen.

Ter inzage legging ontwerp-besluit en zienswijzen

De ontwerp-besluiten zijn in te zien van **5 januari 2021 tot en met 15 februari 2021** op de volgende locaties:

- Gemeentehuis Haaksbergen, Blankenburgerstraat 28, 7481 EB HAAKSBERGEN
- Provinciehuis Overijssel, Luttenbergstraat 2, 8012 EE ZWOLLE

Het ontwerp-PIP en de ontwerp-ontgrondingsvergunning zijn digitaal in te zien via: www.overijssel.nl/loket/ter-inzage. Het ontwerp-PIP is ook te vinden via www.ruimtelijkeplannen.nl onder nummer NL.IMRO.9923.ipWitteveen-on01.

In de periode van **5 januari 2021 tot en met 15 februari 2021** kunt u uw zienswijze bij voorkeur digitaal indienen via natura2000PIP@overijssel.nl onder vermelding van het nummer 5872062, Witte Veen en het ontwerp-besluit waarop de zienswijze betrekking heeft.

Het is ook mogelijk om schriftelijk uw zienswijze in te dienen bij:

Gedeputeerde Staten van provincie Overijssel
T.a.v. [REDACTED]
o.v.v. Witte Veen, nummer 5872062
Postbus 10078, 8000 GB ZWOLLE

Voor vragen over de procedure of het indienen van een mondelinge zienswijze kunt u contact opnemen met de heer Cees Ortelee, c.orteleer@overijssel.nl, 038 499 7915.

BIJLAGE IV

Een afschrift van deze beschikking hebben wij gezonden aan:

Vereniging tot behoud van Natuurmonumenten	t.a.v. [REDACTED]	Stendermolenweg 9	7481 PR HAAKSBERGEN
Burgemeester en Wethouders van Haaksbergen	[REDACTED]	Postbus 102	7480 AC HAAKSBERGEN
[REDACTED]	p/a Het Oversticht	Postbus 531	8000 AM ZWOLLE
Het dagelijks bestuur van Waterschap Vechtstromen	[REDACTED]	Postbus 5006	7600 GA ALMELO
Het dagelijks bestuur van Waterschap Rijn en IJssel	[REDACTED]	Postbus 148	7000 AC DOETINCHEM
Tauw	t.a.v. [REDACTED]	Postbus 133	7400 AC DEVENTER